

Adózási lehetőségek a fogorvosi gyakorlatban

Kisvállalati adó a közfinanszírozott fogászati praxisban

A továbbiakban ismertetek egy, a Bt., vagy Kft., egyéni cég, esetleg Zrt. formájában működő közfinanszírozott alapellátó praxisokra vonatkozó kedvezményes adózási lehetőséget. A jelenlegi növekvő orvosi és szakdolgozói bérek, valamint a bértámogatási rendszer változásai, kedvező adózási környezetben érik el leginkább a jogalkotói szándékot, valamint az praxisvezetők és szakdolgozók bérének nettó alapú növekedését. A helyes adózási forma megválasztása azért is fontos, mert ezzel nem csupán eliminálhatjuk az esetlegesen felesleges a rosszul megválasztott adózási forma miatti adókat, hanem változatlan bevételi források mellett magasabb nettó bérnövekedést érhetünk el a fizetendő adók terhére. A MOK Fogorvosok Területi Szervezetének felkérése a fogászati praxisok adómérséklésének szándékával, figyelemmel a helyi iparűzési adóra és bértámogatási rendszerre, jelen cikkben a KIVA adózási formát kívánom bemutatni.

A KIVA vagyis a kisvállalati adó lényege és előnye, a hagyományos adózási formához képest, hogy a társadalombiztosítási járulék (Tbj.) szerinti járulékalapot képező jövedelmet (munkabérek, tagi jövedelmek)¹ és a társaság nyereségét (számviteli értelemben vett adózás előtti eredményből megképzett adóalap) egy egységes kulccsal 10 %-kal adóztatja, szemben a bérekre terhelődő 13 %-os szociális hozzájárulási adóval és az adózott eredményt (némi korrekciót követően adóalapot) terhelő 9 %-os adóval szemben. Tehát év közben a béreket, nem 13% szociális hozzájárulási adó (SZOCHO) terheli, hanem csak 10 % KIVA és az üzleti év zárását követően az adózás előtti eredmény terhére nem kerül elszámolásra a profitot terhelő adó, a 9 %-os társasági adó. Ez különösen fontos lehet a veszteséget termelő, vagy a rezsiköltségek növekedése, a bázisfinanszírozás eltörlése miatt az előrelátható veszteséget termelő praxisok esetén, hiszen a hagyományos társasági adó hatálya alá tartozó praxisok esetén a jövedelemnyereség minimum szerinti adózás ugyanúgy kötelező, mint bármely más kettős könyvvitelre kötelezett vállalkozás esetén. Ennek a jelentősége, hogy ha év közben (ide nem értve az alapítás évét és az azt követő első évet) ha a vállalkozás költségei a számviteli teljesítés elve alapján meghaladják a bevételt és ennek okán a társasági adóban (nyereséget terhelő adó) nem keletkezik adóalap, köteles a jövedelemnyereség minimum szabályai szerint a bevétel legalább két százalékát adóalapnak venni és ezután adózni², vagy részletes költségnyilatkozatot benyújtani Nemzeti Adó-és Vámhivatalnak, mely fokozott adóellenőrzési kockázatot jelent.

Ezzel szemben, adóterhelésünket mérsékelhetjük, egy jól megválasztott adózási formával a KIVA adónemmel. Fontos megemlítenünk, hogy a könyvvezetési kötelezettség a KIVA választása miatt még önmagában nem változik, továbbra is a számviteli szabályok az irányadók. Azonban a KIVA adónem esetén a bérjárulékok főkönyvi számlájára nem könyveljük fel SZOCHO-t, hanem tárgynegyedévenként a tárgynegyedévet követő hónap huszadik napjáig valljuk be a kisvállalati adó előleget, melynek alapja a Tbj. szerinti járulékalapot képező jövedelmek, valamint a Szochó tv. szerinti béren kívüli juttatások és Szochó tv. szerinti egyes meghatározott juttatások, valamint fizetendő jóváhagyott osztalék³. Amennyiben munkavállalónk, vagy magunk öregségi nyugdíjasok vagyunk, tekintettel arra, hogy a nyugdíj melletti foglalkoztatás esetén nem keletkezik társadalombiztosítási jogviszony a munkaviszonyban, vagy tagi jogviszonyban, így Tbj. szerinti járulékalap sem keletkezik, ebből kifolyólag a vállalkozás a nyugdíjas foglalkoztatott után kisvállalati adót nem fizet, valamint béréből társadalombiztosítási járulékot nem von le. Az éves KIVA bevallás, amennyiben módosító tételekkel nem számolunk az előlegként bevallott négy tárgynegyedévi tételek összege. Természetesen ezen adózási formának is vannak hátrányai és nem is célszerű minden praxisnak választania. Fontos mérlegelni az előnyöket és hátrányokat, valamint a

vállalkozás rövid - közép - és hosszútávú terveit, valamint szükséges megnézni a bázis év (viszonyítási alap) mondjuk a 2023- év záró főkönyvi kivonatát és a terveket, pl, a 2024. évi terveket és ezek együttes fényében dönteni. A KIVA egyszerűsített, kedvezményes adónem, mégis, egyes esetekben kimondottan hátrányos lehet a választása. A mennyiben a társaságunk a közeljövőben tőkét kíván levinni (jegyzett tőke leszállítás) adóalap növelő tételként adóznia kell utána. Szintén nem ajánlható azon vállalkozásoknak, melyek házipénztára jelentősen 1 millió forint felett van, ugyanis a kisvállalati adóban adóalap növelő tétel a házipénztár mentesített értéke feletti pénztárnövekedés. A mentesített érték a nyitómérlegben kimutatott érték, vagy az éves bevétel 5 %-a, de legfeljebb 1 millió forint. A három mutatóérték közül azt kell alapul venni, melynek leginkább megfelel a vállalkozás.

Amennyiben a bértámogatást KIVA adónem szerinti kívánjuk felhasználni, tekintettel arra, hogy a bértámogatás tartalmazza a bruttó munkabért (orvos, asszisztens bére) és annak közterheit, magasabb nettó jövedelem érhető el, mint a társasági adó hatálya alatt, ahol a béreket 13 %-os SZOCHO terheli, a 10 %-os KIVA-val szemben. A bértámogatás csak bruttó munkabérré és közterheire fordítható.⁴ A bértámogatás tartalmazza a szociális hozzájárulási adót, de az adóalany választása ennek hiányában kisvállalati adót fizet. Természetesen, ha év közben képződik nyereség, akkor a hagyományos számviteli szabályok szerint felosztható osztalékként, viszont fontos megemlítenünk, hogy a társaság döntéshozó szerve által jóváhagyott, fizetendő osztalék, adóalap a kisvállalati adóban. Mindezekre tekintettel azon Bt. Kft. formájában működő közfinanszírozott praxisoknak ajánlható az áttérés, melyek előreláthatóan az árbevételhez és bevételhez viszonyítottan jelentős költségük a személyi jellegű ráfordítás és a vállalkozásnak vagy nem keletkezik nyeresége, vagy ha igen, azt a működésbe kívánja nyereségadó mentesen visszapörgetni, vagy a nyereség csekély mértékű és osztalékként került felvételre.

Amennyiben a kisvállalati adó alanyai vagyunk a helyi iparűzési adót kedvezményes formában is megállapíthatjuk. Ez nem kötelező csupán lehetőség. A helyi adókról szóló 1990. évi C törvény lehetőséget ad a helyi önkormányzatoknak, hogy a közfinanszírozott házi orvosoknak, fogorvosoknak adómentességet adjon⁶ (fontos megemlítenünk nem a bevallási kötelezettség alól, csak az adómegfizetési kötelezettség alól mentesül a praxis, sok önkormányzat nem él ezen lehetőséggel. Amennyiben praxisunk nem mentesül a helyi iparűzési adó fizetési kötelezettség alól és KIVA adóalanyok vagyunk, választhatjuk a KIVA szerinti adóalap megállapítást is, melynek lényege, hogy nem a nettó árbevétel és az azzal szemben elszámolható költségek különbözete lesz az adóalap, hanem a kisvállalati adóalap 120 %-át is vehetjük adóalapnak. Természetesen mindig azt célszerű választani, amelyik módszerrel kisebb adóalap jön ki. 2023. január 1-jétől bevezetésre került egy sávós helyi iparűzési adó megállapítási módszer is, de cikkünk terjedelmére való tekintettel jelenleg csak röviden ismertetjük. A helyi önkormányzat, annak a házi orvosnak, fogorvosnak adhat adómentességek, akinek éves szintű adóalapja a 20 millió forintot nem haladja meg és árbevételének legalább nyolcvan százaléka a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőtől származik. A bértámogatás nem része az árbevételnek. Az árbevételt csökkenteni kell az anyagköltséggel és az alvállalkozói teljesítések értékével, az így megkapott összeg az adóalap. Amennyiben ez húszmillió forint alatt van és a praxis teljes bevétele (magánbetegellátás és NEAK finanszírozott ellátás) legalább nyolcvan százaléka a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőtől származik, akkor az önkormányzat mentesítheti a közfinanszírozott fogászati alapellátót az adófizetési kötelezettség alól. Amennyiben az önkormányzat mentességet nem adott, akkor mindig egyedileg kell vizsgálni, hogy a hagyományos levezetéssel, vagy a kisvállalati adó szerinti egyszerűsített helyi iparűzési adóalap megállapítási módszer a kedvezőbb. Amennyiben az adómentesség ellenére is, bármely levezetéssel az adóalap meghaladná a 20 millió forintot, vagy nincs házi orvosi fogorvosi adómentesség az adott településen érdemes lehet a sávós adózást választani. Ennek a lényege, hogy társas vállalkozások esetén három árbevételi korlátot állít fel a törvény 0-12 millió forint között 2,5 millió forint az adóalap, 12-18 millió forint között 6 millió forint az

adóalap és 18-25 millió forint között 8,5 forint az adóalap. A fizetendő adó az adóalap és helyi adókulcs szorzata. Fontos kiemelnünk, hogy az árbevétel meghatározását csak a társas vállalkozások alkalmazhatják. Sajnos az egyéni vállalkozó kollégák a sávok meghatározásakor a teljes bevétellel kötelesek számolni.⁷

A kisvállalati adó választásának vannak kritériumai, de meggyőződésünk szerint a NEAK-kal szerződésben álló kollégák vállalkozásai megfelelnek azoknak a választhatósági feltételeknek melyek a következők: 1.) átlagos statisztikai állomány nem haladja meg az 50 főt, 2.) a bevétele nem haladja meg a 3 milliárd forintot, 4) az adóévet megelőző két adóévben az adószámát az állami adóhatóság nem törölte. Amennyiben ezen feltételeknek megfelel a fogászati vállalkozás, akkor kisvállalati adó hatálya történő bejelentkezést elektronikus úton a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál kell előterjeszteni. A kisvállalati adóalanyiság az előterjesztés hónapját követő hónap első napjától jön létre. A kisvállalati adóalanyisággal új üzleti év kezdődik. Sajnos ez adminisztratív hátrányt jelenthet, hiszen ez azt jelenti, hogy naptári évben két üzleti évünk is lehet és ez mind helyi iparűzési bevallási kötelezettséget, mint beszámolási kötelezettséget von maga után.

A lehetőség leírása azt célozza, hogy a praxist hatékonyabban és biztonságosabban tudjuk működtetni, semmilyen körülmények között nem pótolja azonban az egyénre szabott a vállalkozás pontos gazdasági adatainak ismeretében történő adótanácsadást. Mindezekre tekintettel, célszerű a vállalkozás konkrét pénzügyi helyzetét tisztázni a könyvelővel és ennek fényében változtatni adózási szisztémánkon, segítséget kérni és akár év közben is áttérni kisvállalati adóra.

Mart László
adótanácsadó
PM:2118530

Irodalom:

- 1. A kisvállalati adó alapja: 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról 20. §*
- 2. 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról 6.§ (5)-bek*
- 3. A kisvállalati adó alapja: 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról 23 § (1)-bek*
- 4. 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet 36. sz. melléklet*
- 5. 2000. évi C törvény a számvitelről 39. § (3)-bek alapján.*
- 6. 1990. évi C. törvény a helyi adókról 39/B §.*
- 7. 1990. évi C törvény a helyi adókról 39/ A §*